BODEMBEHEER

DE BOER, TELER OF TUINDER:

Gebruikt in het bouwplan een opvolgende combinatie van ondiep- en diepwortelende gewassen

MAATREGEL 22

MEI 2026

Teel (met name op lössgronden) afwisselend diep- en ondiepwortelende gewassen om de nutriëntenefficiëntie te vergroten en daarmee uitspoeling te verminderen. Voorbeelden van diepwortelende gewassen zijn granen, witlof, suikerbieten en cichorei.

Diepwortelende gewassen zijn in staat een deel van het nitraatresidu op lössgrond uit een voorgaande teelt op te nemen. Kern van de maatregel is om de gewasvolgorde in bouwplanverband zodanig in te richten dat een diep wortelend volggewas een deel van het nitraat-residu van een voorgaande teelt kan opnemen. Door de diepe beworteling van het volggewas kan stikstof die in het profiel achterblijft én stikstof die via capillaire opstijging in droge periodes weer omhoogkomt beter worden benut. Op deze manier laat zich de uitspoelfractie van een voorgaande teelt verkleinen.
Vanwege de eigenschappen van löss (een diep bewortelbaar profiel en een sterke capillaire werking) werkt het vooral op deze grondsoort en is het effect beperkt of afwezig op andere gronden.

Benut stikstof

Diepwortelende gewassen zijn o.a. cichorei, suikerbieten, wintergranen. Zaaiuien en aardappelen wortelen net als veel vollegrondsgroenten beduidend minder diep en laten verhoudingsgewijs ook meer stikstof na. Richt de gewasvolgorde zo in dat er een diepwortelend gewas wordt geteeld om het stikstof van de voorgaande teelt uit diepere lagen te benutten. Daardoor beperk je uitspoeling.
De opstijghoogte van vocht via capillaire opstijging op lössgrond is normaal gesproken tussen 1 en 2 meter, al varieert dat per situatie. De samenstelling qua fijne poriën bepaalt hoe sterk de opstijging is, maar

Is de maatregel haalbaar

Effectiviteit

GOED — BETER — BEST

Inpasbaarheid

EENVOUDIG — GEMIDDELD — UITDAGEND

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

verdichtingen in de vorm van een inspoelingslaag of een ploegzool kunnen dit proces belemmeren.

Stikstofbenutting verhogen

Het beperken van de uitspoelfractie door diepwortelende volggewassen in te zetten kan eraan bijdragen dat het volggewas een deel van de uitspoelfractie van de voorgaande teelt reduceert. Uiteindelijk is het milieuvoordeel dat er minder nitraatverliezen optreden. Daarnaast wordt de stikstofbenutting op bouwplanniveau verhoogd en dat is in tijden met teruglopende gebruiksnormen interessant.

Kosten en opbrengsten

De inpasbaarheid is op zich niet heel moeilijk en veel telers zullen het (onbedoeld) ook al toepassen omdat een typisch bouwplan op het löss relatief veel diepwortelende gewassen zoals wintergraan en suikerbiet bevat. Door gerichte keuzes te maken zijn effectieve resultaten te behalen. Dit kan bijvoorbeeld door wintergraan in plaats van zomergraan te telen en in de gewasopvolging door na aardappel of uien een diepwortelend gewas te telen.

Meer weten?

Scan de QR-code voor uitgebreide, actuele informatie over deze maatregel.

www.agrarischwaterbeheer.nl